

HE 67/2020 vp

12.5.2020 Talousvaliokunta
Timo Lappi

Työtä ja hyvinvointia koko Suomeen • Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Korvausjärjestelmän monimutkaisuus

- HE:n vahinkojen korvausjärjestelmä ei ole tavoitteiden mukainen: nopea, vähärasitteinen ja tasapuolinen.
- Eduskunnan tulisi luopua kaksivaiheisesta korvausjärjestelmästä.
- Vahinkojen korvaamisen tulisi perustua vain ravitsemisliikkeiden menettämään myyntiin huhtikuu 2019 vs. huhtikuu 2020 ja toukokuu 2019 vs. toukokuu 2020.
 - 1.6.2019 jälkeen liiketoimintansa aloittaneille ravitsemisliikkeille oma järjestelmä.
- MaRa on tehnyt yksinkertaisemmasta järjestelmästä oman esityksensä.

Vahingonkorvauksen suuruus

- Kyse ei ole valtion tuesta, vaan ravitsemisliikkeiden sulkemisen aiheuttamista vahingoista → kyse on siten kokonaisuudessaan vahingonkorvauksesta (ks. EV 14/2020).
- Esitetty 123 miljoonan euroa ei ole kohtuullinen korvaus rajoitustoimen aiheuttamista vahingoista.
- MaRa ja PAM: **350 miljoonaa euroa** pelastaisi yrityksiä konkursseilta ja työntekijöitä työttömyydeltä sekä mahdollistaisi ravitsemisliikkeiden avaamisen 1.6.2020.
- Ravitsemisliikkeiden kassat ovat tyhjiä eivätkä mahdollista avaamista ilman tuntuvaa vahingonkorvausta.
- Toinen tapa sopeutua on tuhansien yritysten konkurssit ja massatyöttömyys.

Esitys syrjii isoja yrityksiä

- Kyse on vahingonkorvauksesta, yrityksiä ei voida asettaa erilaiseen asemaan sen mukaan, onko kyseessä iso vai pieni yritys.
 - Esitys on vastoin hallituksen korvaukselle asettamia tavoitteita.
- Isot yritykset ovat kärsineet rajoitustoimesta samalla tavalla kuin pienetkin.
- Esityksessä mainitut isojen yritysten skaala- ja neuvotteluedut eivät perustu tosiasioihin → isoilla yrityksillä parempi neuvotteluvoima elintarvikkeiden hankkimisessa (muuttuva kulu), ei vuokrien, sähkö- ja vesimaksujen kaltaisissa kiinteissä kuluissa.
- **Laista tulee poistaa hyvityksen 500 000 euron enimmäismäärä, hyvitysosuuden pieneneminen 5 %:iin ja uudelleentyöllistymiskorvauksen 800 000 euron enimmäismäärä.**

Henkilöstöravintolat korvaukseen oikeutetuiksi

- Osa henkilöstöravintoloista sai olla auki huoltovarmuuteen liittyvistä syistä ja että esim. tuotantolaitoksissa työskentelevät saisivat terveellisen ruoan.
- Rajoitustoimen vuoksi ulkopuoliset asiakkaat eivät saaneet käydä henkilöstöravintoloissa.
- Henkilöstöravintoloiden myynti vähentynyt ennakkotietojemme mukaan 80 prosenttia huhtikuussa edellisen vuoden huhtikuuhun verrattuna.
- Erityisen kohtuuton opiskelijaravintoloille, kun eduskunta päätti siirtyä etäopetukseen → ei käytännössä lainkaan asiakkaita.
- **Henkilöstöravintoloiden tulee päästä vahingonkorvauksen piiriin. Niille ei tule oikeudetonta etua, koska vain myynnin menetys korvataan. Opiskelijaravintoloiden osalta vertailu myös arvonalisäverottomaan myyntiin.**

Myynnin menetyksen vertailukuukaudet

- Ravintolapalvelujen myynti on hiljaisempaa tammi-helmikuussa. Huhti-toukokuun myynti on noin 16 prosenttia suurempi kuin tammi-helmikuun. Jos henkilöstöravintoloiden myynti jätetään pois, ero on vielä suurempi.
- Esitys syrjii pahasti muun muassa kesäravintoloita.
- Tärkeää, että vahingonkorvausta maksetaan jo ennen kuin lopullinen arvonlisäverollinen myynti on selvillä.
- **Myynnin menetyksen vertailuajankohdaksi huhti-toukokuu 2019. Huomioon ne ravitsemisliikkeet, jotka on perustettu 1.6.2019 jälkeen.**

BF- ja ELY-tukien suhde vahingonkorvaukseen

- BF/ELY-tuet ovat **kehittämistukia**, joita käytetään yrityksen liiketoiminnan kehittämiseen.
 - Ei voida käyttää esim. menetetyn kassavirran kattamiseen ja operatiivisiin palkkakuluihin.
- Nyt esillä olevassa asiassa on kysymys **vahingonkorvauksesta**, jota käytetään mm. operatiivisen kassavirran kattamiseen ja palkkakuluihin.
- **BF/ELY-tuet ja vahinkojen korvaus ovat toisistaan täysin erillisiä asioita. Sen vuoksi BF/ELY-tuet eivät voi vähentää yrityksen oikeutta saada vahingoistaan korvausta valtiolta.**

Vuokratyön huomioon ottaminen

- Uudelleentyöllistämisen tuessa ei ole otettu lainkaan huomioon vuokratyötä. Ravitsemisliike maksaa henkilöstövuokrayritykselle korvauksen, ei palkkaa.
- Monella ravitsemisliikeyrityksellä on sopimus, jonka perusteella samat vuokratyöntekijät työskentelevät vakiintuneesti samassa ravintolayrityksessä. Joillakin isoilla yrityksillä myös konsernin tai yritysryhmän sisäisiä henkilöstövuokrausyrityksiä.
- **Henkilöstövuokraus tulee ottaa huomioon uudelleentyöllistymiskorvauksessa. Se tulee maksaa ravitsemisliikkeelle, ei henkilöstövuokrausyritykselle.**

Mihin kustannuksiin toiminnan rajoittamisen hyvitystuki kohdistuu?

- Esityksen mukaan se kohdistuu joustamattomiin välittömiin kustannuksiin, esimerkiksi tilavuokriin.
- MaRa ja sen jäsenyritykset ovat kovalla työllä onnistuneet neuvotteluteitse poistamaan ja merkittävästi alentamaan vuokria rajoitustoimen ajalta. Reilusti yli puolella ravitsemisliikkeistä on onnistunut tässä.
- Vuokranantajat ovat ottaneet useisiin sopimuksiin ehdon, että jos valtio korvaa vuokrista jotakin, se tulee vuokranantajien hyväksi.
- Tämä on erittäin epäedullista ravitsemisyrittäville.
- **Koska kyseessä on tosiasiassa vahingonkorvaus, viittaus joustamattomiin kustannuksiin tulisi poistaa.**

MaRan esitys vahingonkorvausjärjestelmäksi

- Tavoite EV 14/2020 mukainen: korvausjärjestelmä on nopea, yksinkertainen ja kilpailuneutraali.
- Kyse on eduskunnan vastauksen mukaisesti **kohtuullisten vahinkojen korvaamisesta**, ei valtion tuesta.
- Esityksemme ottaa huomioon EV:n edellytyksen ravintolaelinkeinon sisäisen kilpailutilanteen reiluudesta ja kilpailullisuudesta.
 - Eri kokoisia ravintoloita ei aseteta eriarvoiseen asemaan.
- Perustuu vain myynnin menetykseen. Ei muita elementtejä.
- Poistaa hallituksen esityksessä olevia ongelmia.

MaRan esitys vahingonkorvausjärjestelmäksi

- Tavoitteena oikeudenmukainen korvaus vahingosta, joka aiheutui siitä, että eduskunta sulki ravintolat.
- Vertailuajankohtana ravitsemisliikkeen myynti huhtikuun 2019 vs. huhtikuu 2020 sekä toukokuu 2019 vs. toukokuu 2020.
 - Myynti kuvaa hyvin myös työllisyyttä.
 - Se kohdistaa korvauksen oikein niille ravitsemisliikkeille, jotka eivät ole pystyneet korvaamaan myyntiä take away -myynnillä. Toisaalta se ei tue ravitsemisliikkeitä, jotka ovat onnistuneet siinä.
- Mallissa ei ole ylärajoja eikä leikkureita, koska kyse on vahinkojen korvaamisesta.
- KEHA-keskus maksaisi korvauksen suoraan ravintolayrityksille ilman erillistä hakemusta veroviranomaisilla olevien tietojen pohjalta.

MaRan esitys vahingonkorvausjärjestelmäksi

- Ravitsemisliikkeiden arvonlisäverollinen myynti noin 1,2 – 1,3 miljardia huhti-toukokuussa (ilman henkilöstöravintoloita noin 1 miljardi).
 - Nämä luvut eivät ole tarkkoja, tarkat luvut saatavissa veroviranomaisilta. Ne ovat vuoden koko vuoden myyntilukuja jaettuna 12 kuukaudelle. Verohallinnon bruttoverokertymän mukaan myynti huhti-toukokuussa on noin 16 prosenttia suurempi kuin tammi-helmikuussa. Jos henkilöstöravintoloiden myynti jätetään pois, myynnin ero on suurempi.
- Valtion maksama korvaus prosentteina huhti-toukokuun myynnistä.
 - Esityksemme 28 – 35 prosenttia sen mukaan, ovatko henkilöstöravintolat mukana vai eivät.

MaRan esitys vahingonkorvausjärjestelmäksi

- Vahingonkorvauksen piiriin tulisivat kaikki ne yritykset, joiden toimiala on ravitsemisliike.
- Korvauksen piirissä myös henkilöstöravintolat.
- Korvauksen piirissä myös yritykset, joilla on muutakin toimintaa kuin ravitsemisliiketoimintaa ko. toiminnan osalta (esim. hotellien ja kylpylöiden ravintolat).
 - Nämä hakisivat korvausta erikseen ja esittäisivät luotettavan selvityksen ravitsemisliiketoiminnan arvonlisäverollisen myynnin määrästä.
- Business Finlandin ja ELY-keskusten myöntämä tuki ei vähentäisi vahingonkorvausta.

Kiitos!

Matkailu ja Ravintolapalvelut MaRa ry

09 6220 200
(klo 8.30 – 16.00)

www.mara.fi